

NOTAT

Miljøministeriet
Departementet

Rent drikkevand og sikker
kemi

J.nr. 2023 - 12293

Den 26. januar 2024

Faktorer til sløjfning af drikkevandsboringer

Baggrund

Miljøstyrelsen har gennem GEUS fået foretaget et udtræk fra Jupiterdatabasen, der giver et overblik over antallet af drikkevandsboringer der er sløjfet i perioden 1. januar 2017 til 14. december 2023, samt årsagerne til sløjfning.

Boringer kan tages ud af drift (gøres passive) uden at boringen bliver sløjfet, hvorfor der i indeværende skelnes mellem *sløjfede boringer* og *boringer, der er gjort passive*. Størstedelen af de boringer der sløjfes eller gøres passive, lukkes på grund af tekniske udfordringer eller ændrede behov. Af de boringer, der lukkes som følge af forurening i grundvandet, skyldes langt hovedparten pesticider eller nitrat fra landbruget, mens en mindre del lukkes på grund af stoffer, der ikke entydigt kan kædes sammen med landbruget.

Notatet giver en status på antallet af sløjfede boringer, samt sløjfningsårsager og antallet af boringer, der er gjort passive. I den forbindelse skal det bemærkes, at data i Jupiterdatabasen desværre er ufuldstændig med hensyn til sløjfningsårsager. Ikke alle parametre er opdaterede fx boringsformål, anvendelsesændringer, sløjfeårsag mm., og ikke alle parametre har skulle indberettes i hele perioden. Det gælder eksempelvis årsag til sløjfning. Derudover har udtrækket den begrænsning, at der kan gå op til fem år mellem de obligatoriske boringskontroller, hvilket betyder, at overskridelser af kvalitetskrav i ikke-indberettede driftsprøver kan være årsag til, at en boring sløjfes eller skifter anvendelse.

Sløjfede drikkevandsboringer

Der er i perioden registreret 946 sløjfede boringer i Jupiterdatabasen.

For 113 (12 pct.) af de sløjfede boringer er årsagen muligvis landbrugspåvirkning.

- 54 er boringer sløjfet pga. fund af pesticider, der med overvejende sandsynlighed er anvendt i landbruget. En oversigt over pesticidstofferne fremgår af tabel 1.
- Derudover er 6 boringer sløjfet pga. fund af pesticider, der ikke entydigt kan kædes sammen med landbruget. En oversigt over disse pesticider fremgår af tabel 2.
- De resterende 53 boringer er sløjfet pga. fund af nitrat.

De resterende 833 (88 pct.) af de sløjfede boringer er sløjfet af andre årsager, herunder:

- At boringen er gået i stykker (utilstrækkelig ydelse, sammenstyrtning eller andre fysiske defekter)
- At der ikke længere er brug for boringen (hvis vandværket er nedlagt eller af hensyn til planlægningsmæssige forhold).

Drikkevandsboringer, der er gjort passive

Der er i perioden 1. januar 2017 til 14. december 2023 også registreret 258 boringer, der er gjort passive (taget ud af drift) i Jupiterdatabasen.

For 52 (20 pct.) af de passive boringer er årsagen muligvis landbrugspåvirkning.

- 21 boringer gjort passive pga. fund af pesticider, der med overvejende sandsynlighed er anvendt i landbruget. En oversigt over pesticidstofferne fremgår af tabel 1.
- Derudover er 28 boringer gjort passive pga. fund af pesticider, der ikke entydigt kan kædes sammen med landbruget. En oversigt over disse pesticidstoffer fremgår af tabel 2.
- De resterende 3 boringer er gjort passive pga. fund af nitrat.

De resterende 206 (80 pct.) af boringerne er gjort passive pga. andre årsager, herunder:

- Planlægningsmæssige forhold eller tekniske årsager
- Enkelte boringer er taget ud af drift pga. fund af naturligt forekommende stoffer.

Tabel 1) Pesticidstoffer, som overvejende stammer fra landbrugsanvendelse

Stofnavn	Anvendelse
4-CCP	Nedbrydningsprodukt fra dichlorprop. Anvendes i landbrug og andre mindre anvendelser
DEIA Desethyl-atrazin Mechlorprop	Nedbrydningsprodukter fra chlortriaziner. Anvendes i landbrug, skovbrug mm
Bentazon	Anvendes i landbrug og andre mindre anvendelser
DPC (Desphenyl chloridazon) MDPC (Methyl-desphenyl-chloridazon)	Anvendes overvejende i landbrug men også andre anvendelser
Metazachlor ESA Alachlor ESA Dimethaclor ESA	Nedbrydningsprodukter fra chloridazon. Anvendes i landbrug (sukkerroer, fodersukkerroer og lidt løg og rødbeder)

Tabel 2) Pesticidstoffer, der ikke entydigt kan kædes sammen med landbrugsanvendelse

Stofnavn	Anvendelse
BAM (2,6-dichlorbenzamid)	Nedbrydningsprodukt fra dichlobenil anvendt på befæstede arealer, busketter, marker med buskfrugt og i frugtplantager.
DMS (N,N-dimethylsulfamid)	Nedbrydningsprodukt fra fluopicolid (frøbejdse) Nedbrydningsprodukt fra dichlofluanid og tolylfluanid anvendt på jordbærmarker, buskfrugtmarker og i frugtplantager. Også udbredt som biocid i udendørs maling og træbeskyttelse. Nedbrydningsprodukt fra cyazofamid anvendt på kartoffelmarker.
4-(tert-butylamino)-6-hydroxy-1-methyl-1,3,5-triazin-2(1H)-one	Nedbrydningsprodukt fra terbuthylazin, anvendt i landbrug med mindre anvendelse i fx skovkulturer.

	Sandsynligt nedbrydningsprodukt fra terbutryn, biocid anvendt fx i facadepuds.
--	---